

MILJØMINISTERIET

Departementet

Den 12. september
2007

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. BG, BH og BI stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Spørgsmål nr. BG:

"Ministeren bedes oplyse, om ministeren står fast på pesticidplanens målsætninger om at nedbringe behandlingshyppigheden med pesticider til 1,7 i 2009?"

Spørgsmål nr. BH:

"Ministeren bedes redegøre for, hvilke metoder ministeren fremover vil benytte for at måle landmændenes pesticidforbrug."

Spørgsmål BI:

"Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage for at nedbringe landmændenes pesticidforbrug, således at målsætningen om at reducere behandlingshyppigheden til 1,7 i 2009 kan overholdes?"

Svar:

Da de spørgsmål til samrådet, udvalget har stillet hænger tæt sammen, vil jeg svare på alle tre under ét.

Jeg vil gerne indlede med at slå fast, at der ikke er ændringer i målet, nemlig at det er regeringens klare mål at pesticidforbruget i Danmark skal minimeres i størst muligt omfang. Pesticidplan 2004-2009 bygger på et fagligt og politisk bredt funderet grundlag. Planen indeholder en målsætning for behandlingshyppighed på 1,7 og pesticidplanen udgør fortsat rammen om vores indsats for at minimere pesticidforbruget.

Med hensyn til behandlingshyppigheden som målestok, taler alt for at den også i fremtiden vil blive anvendt til at opgøre landmændenes forbrug af pesticider. Som udvalget er klar over, har der ikke mindst fra landbrugets side været stillet spørgsmålstejn ved om behandlingshyppigheden nu også er et godt udtryk for miljøbelastningen. Regeringen har derfor fået eksperter til at belyse dette spørgsmål. Af udredningen fra eksperterne fremgår, at behandlingshyppighed er en god indikator for forbruget af pesticider. Til gengæld også at den er mangelfuld som indikator for visse dele af miljøpåvirkningen, bl.a. påvirkningen af vandmiljøet.

Det vil derfor blive overvejet fremover at supplere behandlingshyppigheden med en eller flere indikatorer, som kan give et bedre billede af miljøbelastningen.

Men det indgår også i disse overvejelser, at udviklingen af indikatorer i andre lande ikke har ført til overbevisende alternativer til behandlingshyppigheden som indikator. Der har også vist sig stigende interesse fra EU's side for at anvende behandlingshyppigheden som mål for pesticidforbruget.

Jeg må desværre også slå fast, at den udvikling i behandlingshyppigheden, vi har set de senere år, ikke er tilfredsstillende. Behandlingshyppigheden er steget jævnt fra 2,04 i 2002 til 2,32 i 2005, hvor vi jo bl.a. så, at landbruget var meget sene til at få sat ekstra gang i rådgivningen. Fra 2005 til 2006 har der så nu været tale om et beskedent fald til 2,28 og altså blev kurven knækket. Jeg håber selvfølgelig, at det kan tages som udtryk for en ny tendens, men da udviklingen over de seneste år ikke giver anledning til optimisme med hensyn til at nå målet i 2009, har regeringen besluttet, at iværksætte en række initiativer:

For det første initiativer, der på kort sigt, dvs. fra og med den kommende vækstsæson kan bidrage til bedre rådgivning og dermed mindre pesticidforbrug.

For det andet en forbedring af uddannelsen af sprøjteførere.

For det tredje ønsker regeringen at få taget fat på en mere langsigtet og fremadrettet diskussion af mål og midler i pesticidpolitikken, og vi vil derfor fremrykke evalueringen af den nuværende pesticidplan.

Både socialdemokratiets beslutningsforslag fra foråret og de indlæg, som en række andre partier har afgivet i samråd og i folketingsalen, har understreget rådgivning som et helt centralt virkemiddel. Der er ingen tvivl om, at god rådgivning er et af de bedste midler til at redu-

cere pesticidforbruget. Det er vigtigt, at styrke opmærksomheden både hos konsulenter og hos landmænd på de muligheder, der er for at reducere pesticidforbruget, også uden at det nødvendigvis går ud over udbyttet. Rapporten om virkemidler i pesticidpolitikken, som udvalget fik i februar, viste klart, at rådgivning er et virksomt instrument til reduktion af pesticidforbruget. Et forskningsprojekt under pesticidforskningsprogrammet som netop er ved at blive offentliggjort peger på, at det rådgivningsinstrument, der hedder PV Online, rummer et potentiale for at reducere forbruget af herbicider indenfor en økonomisk optimal ramme for en betydelig gruppe landmænd. Til nærmere orientering af udvalget har jeg medbragt et notat til omdeling. Jeg forstår, at rapporten offentliggøres en af de nærmeste dage.

For at styrke mulighederne for via rådgivning at reducere forbruget mest muligt etableres der nu og her et forsøg med udvikling af "grønne pesticidregnskaber", baseret på de sprøjtejournaler, landmanden allerede skal lave, der viser det faktiske forbrug af pesticider i forhold til et måltal for de forskellige afgrøder. Regnskabet skal anvendes af den enkelte landmand, men det skal også kunne anvendes af konsulenter eller myndigheder til at identificere bedrifter, hvor der er særlige problemer med forbruget, og hvor målrettet rådgivning vil være relevant. Forsøget vil blive gennemført i tæt samarbejde med landbruget, og vi vil også inddrage andre, herunder grønne organisationer i en følgegruppe.

I sammenhæng med det har vi også taget fat på at arbejde på en bedre og mere udbredt anvendelse af de såkaldte beslutningsstøttesystemer. I første omgang forsøger landbrugets Rådgivningscenter helt konkret at etablere et varslingsssystem for at undgå unødvendig sprøjtning for lus i vinterhvede og vinterbyg i indeværende sæson. Herefter vil man se mere generelt på hvilke kommunikationsmidler og IT programmer, som med fordel kan anvendes til at rådgive landmanden om anvendelse af pesticider. Formålet er først og fremmest at undgå unødvendig anvendelse af pesticider og at sikre, at de pesticider, der anvendes, gør maksimal nytte.

Uddannelsen af sprøjteførere skal forbedres ved at der fremover stilles krav om, at sprøjtecertifikater skal opdateres med et kortere kursus. Hermed kan bl.a. ny viden om bekæmpelsesmidler og teknikker og viden om andre bekæmpelsesmetoder end anvendelse af pesticider bringes i anvendelse.

Samtidig med at disse ting tages i anvendelse tages der også fat på en drøftelse om finansieringen af disse tiltag. Herunder om der er behov for i den forbindelse at justere pesticidafgiften.

Vi forventer at disse meget konkrete initiativer vil vise sig konstruktive i forhold til pesticidforbruget i vækstsæsonen næste år, men også som inspiration til den overordnede evaluering af pesticidplanen, som regeringen har fremrykket fra 2010 til efteråret 2008.

Landbruget har allerede bidraget til diskussionen om pesticidplanens målsætning med en redegørelse om en række forudsætninger, som landbruget mener har ændret sig efter 2003. Landbruget lægger op til, at de ændrede forudsætninger vanskeliggør opfyldelse af målet for behandlingshyppighed, som der dengang var bred støtte til. Landbruget nævner f.eks. nye skadevoldere og mere ukrudt som en del af forklaringen på ændrede forudsætninger. Det er klart, at vi må se nærmere på de forhold landbruget fremhæver, men det er også klart, at vi i en samlet evaluering af pesticidplanen må se på, om nogle af de eventuelle problemer landbruget fremhæver, ville kunne løses med andre midler end ved at anvende flere pesticider.

Jeg tror i det hele taget, at vi skal være meget åbne, når det gælder valg af virkemidler i en fremtidig indsats. Vi bør både være åbne for eventuelle justeringer af de virkemidler, vi allerede anvender og overfor inddragelse af helt nye virkemidler.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at uanset hvilke mål og hvilke midler, vi politisk beslutter at anvende kan vi ikke gennemføre en fremadrettet pesticidpolitik uden et aktivt og positivt medspil fra landbruget.

Det er mit udgangspunkt, at vi i den kommende proces skal lytte til de synspunkter, landbruget fremkommer med, vi skal forholde os til de problemer landbruget peger på, men vi må også forlange, at man indenfor landbruget i stigende grad udviser ansvarlighed og indstiller sig på i højere grad at forebygge skadevoldere gennem integreret bekæmpelse og godt landmandskab frem for at løse problemerne med yderligere brug af pesticider.

Borgerne og forbrugerne efterspørger økologiske varer. Og hvor der i 2006 var 103 landmænd, der søgte om økologiautorisation er der allerede nu i år 261 ansøgninger – og de økologiske brug er blevet større!